

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Васил Г. Райнов д.н., във връзка с конкурса за доцент, обявен за нуждите на Секцията за съвременен български език при ИБЕ-БАН

За конкурса, обявен по искане на Секцията и Института за български език, са изпълнени всички законови изисквания, за което тук правя официално потвърждение. Единствен кандидат е гл. ас. д-р М. Томов. По процедурата – в безупречен вид са представени, по опис, всички необходими сведения. На тези основания, както и на своите собствени впечатления от неговата работа в Института, мога да направя следните констатации: кандидатът защитава своя дисертационен труд („Ролята на ИБЕ за утвърждаване на СБКнЕз“) през 2004 г.; от 2008 г. е гл. ас.; 1989-1991 г. прави специализация по Библиография и библиотекознание; през 2008 г., с институционалната подкрепа на Института, специализира със стипендия на DFG в Института за немски език, Мюнхен – с оглед Служба „Езикови справки“, а самият институт, както знаете, е упълномощен да представлява ФРГ във всички европейски и немскоезични равнища; същата процедура изпълнихме и с Института за чешки език, където с помощта на д-р Ухлиржова бе приет многогодишния чешки опит и след разменени гостувания, бе постигнат възможния максимален ефект – при нашите условия; времето 1992-2003, д-р Томов работи и в Централната библиотека на БАН, където е завеждащ отдел в три различни и последователни за изпълнение отдели – всичко това придава особена професионална квалификация на кандидата; участва в разработките на 12 планови изследователски проекта в Института (ще отбележа само някои – Установяване на националните характеристики на новобългарския кн. език, 2004-2017, Съвременна правописна практика, 2015-2017, както и два съвместни международни проекта – с ЧАН).

Преподавателската дейност на д-р Томов е ангажираща – в НБУ и в Института за публична администрация от 2001 г., до днес.

Получава една индивидуална и три колективни награди за своята изследователска дейност; член е на Атестационната комисия в Института и Председател на библиотечния съвет на ИБЕ.

Списъкът на неговите научни публикации съдържа 5 (6 като втора част на една от тях) студии, 11 научни статии и 9 доклада в авторитетни национални и международни форуми.

Особено място в изследователската работа заемат неговите приноси в пет речника, които са с авторски колектив – Секцията за съвременен български език. Свидетел съм на повечето трудности, препятствали тяхното създаване и мога да потвърдя неговата съпричастност, колегиалност и прецизност при изготвянето на индивидуалните части, както и мястото му при вземането на колективните решения при секционните/авторски обсъждания.

Като експерт и автор М. Томов участва в създаването на Телевизионен курс в 6 части, което е впечатляващо като реализация, както и автор на Софтуер за електронни справки, етап от практическите разработки на секцията, където работи. Осъзнаващ мястото на специалиста-езиковед в повседневната практика, той е и автор на повече от 50 езикови бележки, на 35 интервюта с езиковедска и специализирана насоченост.

Като особен принос бих желал да посоча анализите на общите принципи на езиковата култура, както и затрудняващите обстоятелства за разбирането на направиението, а) като средство, б) анализ на езика като цел и в) оценка за език като резултат. Самото разработване на проблематиката в рамките на Пражката лингвистична школа доизяснява на наша почва понятия като езикова култура, йерархични равнища и т.н., нещо, което много изследователи не са правили у нас. Същото важи и за типологията на текстовете – нормативни и дескриптивни, подход, който често е пропускан.

Важни са и констатациите, които също малко са припомняни, че Езикът е духовен продукт (Хумболт), културна и историческа ценност – за да допълня тъкмо тук, че Витгенщайн безупречно е формулирал: Границите на моя език – са граници на моя свят!

Томов търси и т. нар. потенциал на Езиковата култура при очертаването на перспективите за езиковата политика и езиковото планиране. При разработването на правописните правила и на особеностите при тяхното обосноваване, твърди той, е важна фонографията, но и семасиологията. Забележителни обстоятелства, които в полето на езиковата култура у нас са рядко отбелязвани, да не кажа – умишлено пропускани!

Уважаемите членове на научното жури неизбежно са прочели и резюметата на представените по-съществени изследвания, видели са непреувеличените авторски обобщения за приносите, и мисля, че може да се разбере веднага какви са неговите позиции в изследователски и прагматичен план и още повече – какво е неговото авторско верую. Това, позволявам си да подчертая, се среща не много често сред езиковедските трудове!

Такива са ч. съществен вид основанията, които ми позволяват да изразя своята увереност в положителните качества на предложената кандидатура. Надявам се, уважаемите членове на нашето жури ще споделят моите убеждения и ще гласуват като мен – с положителен вот.

София, 17.11.2019 г.

Написал:

(проф. д-р Васил Г. Рейнов д.н.)